

УДК 39 (=161)

ББК 63.5

П95

Рэдакцыйная калегія:

В.А. Арловіч, А.А. Каваленя, А.І. Лакотка, М.Ф. Піліпенка, Т.В. Валодзіна,
А.В. Гурко, В.І. Жук, А.В. Красінскі, Б.А. Лазука, А.С. Ліс, Т.Г. Мдзівані,
Я.М. Сахута, Р.Б. Смольскі, Н.А. Юўчанка

Навуковы рэдактар:

член-карэспандэнт НАН Беларусі А.І. Лакотка

Рэцэнзенты:

доктар архітэктуры В.Ф. Марозаў,
доктар філасофскіх навук С.П. Вінакурава

Рэдактар-укладальнік:

кандыдат філалагічных навук А.Г. Алфёрава

П95

Пытанні мастацтвазнаўства, этналогіі і фалькларыстыкі. Вып. 15 /
наук. рэд. А.І. Лакотка; Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы
і літаратуры НАН Беларусі. – Мінск : Права і эканоміка, 2013. – 446 с.
ISSN 2221-9919.

У зборніку змешчаны навуковыя артыкулы, у якіх прадстаўлены новыя вынікі даследаванняў, актуальныя для вырашэння сучасных праблем нацыянальнай культуры. Гэта матэрыялы супрацоўнікаў і асірантаў Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, вышэйшых навучальных устаноў Беларусі (у тым ліку Бабруйска, Віцебска, Гомеля, Гродна). Акрамя таго, падаюцца артыкулы асірантаў і навукоўцаў з Расіі, Украіны, Германіі, Кітая.

Зборнік выдаецца ў рамках выканання Дзяржаўнай комплекснай праграмы фундаментальных навуковых даследаванняў на 2011 – 2015 гг. «Гісторыя, культура, грамадства, дзяржава».

Частка артыкулаў прадстаўлена ў рамках Праграмы навуковага супрацоўніцтва Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, прынятай на сумесным пасяджэнні Прэзідыума НАН Беларусі і калегіі Міністэрства культуры РБ 25 сакавіка 2010 года.

Адрасуецца спецыялістам у галіне гуманітарных навук, выкладчыкам і студэнтам, усім, хто цікавіцца дадзенай праблемагэкай.

УДК 39 (=161)

ББК 63.5

*Калегіяй ВАК Беларусі ад 15.11.2007 зборнік уключаны ў
Пералік навуковых выданняў Рэспублікі Беларусь для апублікавання
вынікаў дысертацыйных даследаванняў*

ISSN 2221-9919

© ДНУ «Цэнтр даследаванняў беларускай культуры,
мовы і літаратуры», 2013

© Афармленне. «Права і эканоміка», 2013

6. Кожар, Н. В. Архитектурная теория эпохи романтизма в Германии и развитие западноевропейского зодчества конца XVIII – первой половины XIX в. / Н. В. Кожар. – Минск : Парадокс, 2000. – 260 с.

РЕЗЮМЕ

Изображения исторических белорусских городов являются ценным иконографическим источником для истории архитектуры и изобразительного искусства. В статье рассмотрена историческая динамика изображения города в европейских печатных изданиях XVI – XIX вв.

SUMMARY

Images of historic Belarussian towns are a valuable iconographic source for the history of architecture and fine art. The article describes historical dynamics of the town image in the European print of XVI – XIX centuries.

Захарына Ю. Ю.

МАСТАЦКІЯ ВОБРАЗЫ СУЧАСНЫХ СПАРТЫЎНЫХ ЗБУДАВАННЯЎ БЕЛАРУСІ: КАНСТРУКЦЫЙНАЯ ЛОГІКА І СІМВАЛІЗАЦЫЯ АРХІТЭКТУРНЫХ ФОРМ

*Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя М. Танка
(Паступіў у рэдакцыю 18.06.2013)*

На працягу апошніх дзесяцігоддзяў у культурным жыцці грамадства значна ўзрасло значэнне спорту, што выклікала неабходнасць змен у архітэктуры спартыўных збудаванняў, якія маглі б прымаць шырокую аўдыторыю. Праектаванне стадыёнаў і спартыўных комплексаў накіравана на вырашэнне пытанняў перакрыцця і асвятлення грандыёзнай прасторы. Выкарыстанне інавацыйных тэхналогій, а таксама сумесная работа архітэктараў і інжынераў далі вынік стварэння ўтылітарных і ў той жа час арыгінальных па вобразнай задуме збудаванняў, асобныя з якіх былі ўзведзены ў ранг архітэктурных шэдэўраў найноўшага часу (стадыён «Юка» ў Адаце, в. Хансю, Японія, арх. Т. Іто, 1995 – 1997 гг.; гарадскі стадыён у Бразе, горы Кастра, Партугалія, арх. Э. С. дэ Мура, 2004 г.; Пекінскі нацыянальны стадыён «Птушынае гняздо», арх. бюро «Герцаг і дэ Мерон», 2003 – 2008 гг.).

Пры стварэнні спартыўных комплексаў дойліды імкнуліся выявіць у знешнім абліччы канструкцыйную аснову збудаванняў. Вялікае значэнне пры гэтым надавалася матэрыялам, з якіх узводзяцца будынкі, іх тэхнічным і эстэтычным якасцям. Мастацкая выразнасць такіх пабудов дасягалася дзякуючы ўжыванню сучасных канструкцый (металічны каркас, вітражныя і навясныя агараджальныя канструкцыі) і матэрыялаў (таніраванае і люстраное шкло, фінскія ўцяпляльнікі «Рагос» з каменнай ваты, рулонныя дахавыя матэрыялы

французскай фірмы «Siplast» і інш.), якія сталі сведчаннем уплыву сучасных тэхналогій на вобразнае архітэктурнае вырашэнне.

Тактоўныя спробы ўвасаблення найноўшых стылявых рыс архітэктурны адлюстроўваюць мастацка-вобразныя вырашэнні адносна новых для Беларусі тыпаў будынкаў – лядовых палацаў у Віцебску, Гродна, Гомелі, Мінску і іншых гарадах. Пры тым, што пануючыя прынцыпы неарацыяналізму па-ранейшаму дыктавалі кампазіцыйныя прыёмы з падкрэсліваннем манументальнасці і выяўленнем суадносін функцыянальнасці з мастацка-вобразным зместам, у архітэктурным вырашэнні лядовых палацаў адзначаецца тэндэнцыя да развітых асіметрычных кампазіцый са складанай кампануюкай аб'ёмаў неправильных геаметрычных форм.

Пра распаўсюджванне новых мастацка-вобразных тэндэнцый сведчыць кампазіцыя Лядовага палаца ў Гродна (арх. Н. Жучко, У. Еўдакімаў, А. Пархута, А. Тараненка, 1999 г.) [1, с. 20 – 21]. Імкненне стварыць непаўторны вобраз нарадзіла адыход ад дакладнага геаметрызму архітэктурны савецкіх часоў. Асіметрычны прынцып кампануюкі манументальных аб'ёмаў, складаныя вуглаватыя абрысы фасаднай лініі, уключэнне лёгкага шклянога элемента-ліхтара з пірамідальным завяршэннем у кампазіцыю пабудовы адкрыла разнастайнасць візуальных аспектаў успрымання створанага вобраза. Ускладненне аб'ёмна-прасторавай і сілуэтнай кампазіцыі, выкарыстанне сучасных канструкцыйных вырашэнняў стала сведчаннем духу найноўшага часу.

Сярод арыгінальных спартыўных пабудоў апошняга дзесяцігоддзя ХХ ст. вылучаецца комплекс Лядовага палаца па вул. Прытыцкага ў Мінску (арх. Ю. Патапаў, І. Боўт, А. Шафрановіч, 1999 г.). Аб'ёмна-прасторавая кампазіцыя будынка вырашаецца шляхам камбінавання манументальнага прамавугольнага ў плане і «ўрэзанага» ў яго востравугольнага шклянога аб'ёму – вобраза-сімвала ансберга [2, с. 14]. Канстраснае, незвычайнае спалучэнне аб'ёмаў розных геаметрычных форм і імкненне да сімвалізму, вітражныя канструкцыі аб'ёмна-льдзіны, выкананыя ў таніраваным шкле, сталі правобразам спартыўных збудаванняў найноўшага часу.

Уплыў стылявых рыс дэканструктывізму бачны ў вобразе Лядовага палаца ў Гомелі (арх. І. Боўт, С. Міцько з удзелам Л. Смольскай, Н. Шамелавай, А. Грачова; арх. інтэр'ераў – А. Стаянава, 1998). Архітэктурна-прасторавая кампазіцыя пабудовы, вырашаная манументальным аб'ёмам, захоўвае традыцыйны неарацыяналізму. Кансольны выступ аб'ёму партала, размешчанага ў цэнтры галоўнага фасада, уяўляе ўвагнутую паверхню, абліцаваную люстраным шклом [3, с. 22]. Алюмініевыя вітражы цэнтральнай часткі фасада, звернутага да вуліцы

Мазурава, нагадваюць крылы. Вялікі зашклёны аб'ём партала з плаўнымі абрысамі сцвярджае адыход ад традыцыйных архітэктурных вырашэнняў і адлюстроўвае імкненне да выкарыстання магчымасцей сучасных тэхналогій у мадэліраванні мастацкага вобраза.

Унікальнай пабудовай з'яўляецца Палац спорту ў Віцебску (арх. І. Боўт, А. Шафрановіч, 1999 г.), які стаў адным з найбольш удалых спартыўных збудаванняў мяжы XX – XXI стст. як з пункту гледжання функцыянальнага прызначэння, так і па сваіх архітэктурна-мастацкіх вартасцях. Аўтары праекта змаглі надаць аб'ёмна-прастораваму вырашэнню максімальную выразнасць. Сіметрычная кампазіцыя галоўнага фасада, аб'яднанне прамавугольнага і «ўрэзанага» ў яго крывалінейнага цэнтральнага аб'ёмаў, падкрэсленыя вырашэннем уваходнай групы ў вітражных канструкцыях, надаюць будынку урачыстасць. Цэнтральны аб'ём пабудовы ўзведзены на металічным каркасе, сцены з'яўляюцца навяснымі агароджамі з устаўкамі шкляных панэлей [2, с. 15 – 17]. Мастацкае вырашэнне прасякнута ідэяй стварэння вобраза-сімвала. Цэнтральны аб'ём пластычнай формы ўяўляе стылізаваны вобраз шайбы. У яго стварэнні вызначальную ролю адыгралі матэрыялы: лёгкія металаканструкцыі ўтварылі геаметрычную сетку, запоўненую лістамі таніраванага шкла.

Наватарскае канструкцыйна-тэхналагічнае вырашэнне стала асновай мадэліравання аб'ёмна-прасторавай кампазіцыі і ўвасаблення мастацкай задумы збудавання спартыўна-відовішчнага комплексу ў Салігорску (кіраўнік праекта Л. Луцэвіч, арх. А. Сабалеўскі, В. Рондэль, А. Сабалеўская, В. Міронаў, 2008 – 2009 гг.). У аснову праекта быў пакладзены асяроддзевы падыход. Само месца размяшчэння аб'екта – на тэрыторыі ў межах буйных гарадскіх магістралей (праспект Міра – вул. Чыгуначная – вул. Ленінскага Камсамола – вул. Заслонава) – прадвызначыла неабходнасць вырашэння горадабудаўнічай задачы фарміравання на незабудаваным участку шматфункцыянальнага адкрытага для агляду з усіх бакоў комплексу з сістэмай шматпланавых зрокавых перспектыв. Аўтары праекта прадставілі комплекс як сістэму некалькіх аб'ёмаў, у аснову якой быў пакладзены прынцып маштабіравання сегментнай формы. Схільныя дахі атрымалі завяршэнне ў выглядзе арачных контрфорсаў. Гарманізацыі архітэктурных адзінак комплексу спрыяла яго размяшчэнне на адзінай «стылабатнай» частцы з арганізаванай пешаходнай тэрасай, выкарыстанне прыёму «перацякання прасторы» дзякуючы вялікай колькасці аконных і вітражных праёмаў, шкляных перагародак, а таксама сілуэтнае акцэнтаванне фасадаў белай парапётнай паласой-стужкай. Выразнасць будаўнічых форм дасягаецца праз камбінаванне двух тыпаў дахаў: схільных,

якія не эксплуатауюцца, і плоскіх, што эксплуатауюцца. Архітэктурныя аб'ёмы, накрытыя схільным дахам, сімвалізуюць маляўнічыя ўзгоркі, падобныя да рознакаляровых дываноў, за кошт ужывання ў аздабленні фасадаў белага, жоўтага і тэракотавага керамаграніту і шматколернай афарбоўкі. Дахі, прызначаныя для эксплуатацыі, аздаблены цаментна-пяшчанай пліткай вохрыстых таноў, якая стварае нейтральны фон для ўспрымання комплексу. Калі ўражанне дынамічнасці збудавання з боку магістралей фарміруецца, галоўным чынам, паліхроміяй фасадаў і даху, то з боку ўнутранага дворыка – рытмічным радам апорных калон, абліцаваных тэракотавай керамічнай пліткай, пластычнымі абрысамі фасадаў і «падвешанай» лесвіцай-мастом, што звязвае розныя ўзроўні дазаў. Святлеценныя эфекты, утвораныя як аб'ёмна-прасторавай кампазіцыяй, так і дэталямі (гарызантальнымі «жалюзі» з керамічных трубак, алюмініевымі ламелямі казырка і інш.), падкрэслілі экспрэсіўнасць архітэктурных форм комплексу [4; 5].

Горадаўтваральнае значэнне атрымала збудаванне Лядовага палацу ў Баранавічах (арх. А. Шафрановіч, 2009 г.), якое стала акцэнтнай кропкай у завяршэнні Паўночнага мікрараёна горада. Прыродна-ландшафтнае асяроддзе з шырокай рэкрэацыйнай водна-зялёнай зонай, дзе ўзведзены Лядовы палац, у многім прадвызначыла яго вобраз. Архітэктурна-прасторавая кампазіцыя фарміруецца двума спалучанымі чатырохвугольнымі ў плане аб'ёмамі. Металічны каркас з запаўненнем вонкавых сценаў газасілікатнымі блокамі з элементамі вітражнага шклення з алюміневага профілю дазволіў стварыць маштабнае і ў той жа час лаканічнае па формах збудаванне [6]. Пры вырашэнні ўтылітарных задач стварэння спартыўнай арэны, акрабатычнай і гімнастычнай залы аўтары праекта здолелі надаць пабудове сучаснае аблічча, што праз сімваліку форм адлюстроўвае сваю функцыю. Галоўны фасад, вылучаны арачнай формай з вітрынным шкленнем, падкрэсліваецца ўваходнай групай, што бярэ на сябе ролю сувязнага элемента архітэктурных аб'ёмаў з навакольнай прыродна-ландшафтнай тэрыторыяй. Імітацыя чатырох дрэў у формах металічных апор двух казыркоў-навесаў і запаўненне каркаснай сеткі галоўнага фасада і казыркоў шклом дазваляюць гарманізаваць маштабны аб'ект з добраўпарадкаваным асяроддзем.

Дамінуючым аб'ектам у архітэктурным асяроддзі сучаснага горада стаў фізкультурна-аздараўленчы цэнтр у Жлобіне (кіраўнік праекта В. Бяспалаў, арх. В. Талачко, В. Яворская, Я. Талачко, Л. Краўчэня, І. Мірашнічэнка, Н. Карманав, 2007 г.). Узведзены на перакрываванні магістральных вуліц горада (К. Маркса і Фоканава) комплекс атрымаў вуглавую кампазіцыю,

падпарадкаваўшы навакольны ландшафт і завяршыўшы маляўнічы гарадскі ўчастак, з якога адкрываецца панарама на пойму р. Днепр. У адрозненне ад сваіх папярэднікаў – лядовых палацаў у абласных цэнтрах і вялікіх гарадах рэспублікі – фізкультурна-аздараўленчы цэнтр у Жлобіне праектаваўся як шматфункцыянальны комплекс, які аб'яднаў некалькі функцый, што прадвызначыла неабходнасць гарманізацыі рознахарактарных архітэктурных аб'ёмаў. Створаны архітэктурны ансамбль аб'яднаў сродкамі формы, кампазіцыі і канструкцыйнага вырашэння ў адзіны комплекс аквапарк, гасцініцу і Лядовы палац «Металург». Цэнтральны аб'ём, арыентаваны на перакрываванне вуліц, служыць галоўнай візуальнай кропкай ва ўспрыманні комплексу. У яго мастацка-вобразным вырашэнні атрымалі ўвасабленне гістарычныя матывы, сугучныя сучаснасці. Аб'ём, які атрымаў паўкруглыя абрысы, завершаны невялікай надбудовай, што інтэрпрэтуе форму купала, і фланкіраваны стылізаванымі вежавымі формамі з шатровым завяршэннем. Цэласнасць архітэктурна-мастацкай кампазіцыі комплексу падкрэсліла адзінае канструкцыйнае вырашэнне: у вонкавым аздабленні ўжыта сістэма фасадаў, што вентыліруюцца, з абліцоўкай панэлямі касетнага профілю, люстранымі і таніраванымі вітражамі. Халодная колеравая гама ў межах сталёнага колеру абліцоўкі фасадаў і сіняга колеру даху падкрэсліла функцыянальнае прызначэнне аб'екта.

Футурыстычны архітэктурна-мастацкі вобраз атрымаў увасабленне ў спартыўна-забаўляльным цэнтры ў Маладзечна (арх. А. Шафрановіч, Э. Длугуновіч, 2010 – 2011 гг.). Пластычныя абрысы крывалінейнай у плане формы збудавання з вылучэннем зоны фае, аб'ём якога сегментам усечанага конуса выходзіць у навакольнае асяроддзе, і хвалепадобным пераходам сцяны галоўнага фасада да бакавых спрыялі фарміраванню дынамічнага вобраза фантастычнага карабля, што лунае над зямлёй. Арыгінальнасць архітэктурна-мастацкага вырашэння падкрэсліў прыём кансольнага навясання ўзроўняў, размежаваных і выяўленых на галоўным фасадзе жоўтай і белымі стужкамі керамагранітнай пліткі.

Тэма «лядовага палаца» атрымала выражэнне ў праектаванні спартыўных збудаванняў невялікіх гарадоў Беларусі. У 2000 – 2010 гг. па тыповым пракце будуюцца лядовыя палацы ў Пружанах, Івацэвічах, Кобрыне (арх. Г. Кяскевіч), архітэктурна якіх мае малавыразныя формы. Такія лядовыя палацы прадстаўлены кампактнымі, прамавугольнымі ў плане аб'ёмамі з прыбудовай дадатковых памяшканняў і мінімальнай колькасцю выразных сродкаў (гіпербалізаваны канёк у завяршэнні тарцовага фасада, вылучэнне чырвоным, сінім і белым

колерам элементаў). Фасады абліцоўваюцца стальнымі панэлямі, што надаюць «ледзяныя» якасці вобразу аб'екта.

У пачатку 2010-х гадоў у будаўніцтве лядовых палацаў адзначаецца тэндэнцыя да спрашчэння аб'ёмна-прасторавых кампазіцый: ад развітых шматпланавых структур да лаканічных, кампактных форм, што сведчыць пра паступовае жыванне гэтай тэмы ў архітэктурна-мастацкім асяроддзі Беларусі. Адчула змены і колеравая гама, якая паступова трансфармуецца ад «халодных» сіне-сталёных фарбаў да жышцесцвярджалых яркіх, дынамічных чырвоных, сініх, жоўтых колераў, не звязаных з мастацкай ідэяй такіх збудаванняў. Часам выкарыстоўваюцца ўжо апрабаваныя прыёмы мадэліравання архітэктурна-прасторавай кампазіцыі лядовага палаца. У асобных праектах па-ранейшаму вылучаецца ўваходная група, вырашаная вынесеным наперад паўкруглым па абрысах аб'ёмам, што мае вітражнае шкленне (Лядовы палац у Горках, арх. М. Гроднікаў, Ю. Даргевіч, 2012 г.).

Тым не менш, у 2000 – пачатку 2010-х гадоў тэма спартыўных збудаванняў у Беларусі атрымлівае дынамічнае развіццё. Побач з лядовымі палацамі ўзводзяцца як спартыўныя збудаванні, прызначаныя для пэўных відаў спорту (футбол, гімнастыка), так і тыя, што маюць шматмэтавае прызначэнне (так званыя «арэны»). У фарміраванні іх мастацкіх вобразаў асноўным канцэптам аб'ёмна-прасторавай кампазіцыі, што выражае змест праз мадэліраванне формы, выступаюць металаканструкцыі.

Лёгкая металаканструкцыі былі ўжыты пры ўзвядзенні Футбольнага манежа па праспекце Пераможцаў у Мінску (арх. М. Гаўхфельд, В. Руцкі, У. Архангельскі, І. Яцына, С. Першына, 2004 г.). Прасторавая кампазіцыя збудавання ўяўляе блакіроўку двух аб'ёмаў: аздараўленчага комплексу і асноўнага, завершанага скляпеннем-абалонкай сферычнай формы. Перакрышце гіганцкага пралёта ў 100 м здзейснена ў канструкцыях металічных арачных ферм. Сілуэт бакавых фасадаў таксама ўтвараюць арачныя скляпенні, аблічча галоўнага фасада вызначае аб'ём прыбудовы выгнутых абрысаў, які мае суцэльнае люстраное шкленне.

Першым шматмэтакім маштабным спартыўным збудаваннем Беларусі стаў комплекс «Бабруйск-арэна» (арх. М. Гроднікаў, А. Нічкасаў, Ю. Даргевіч, 2008 г.). Зыходзячы з утылітарных задач стварэння шматфункцыянальнага аб'екта, прызначанага для правядзення спартыўных, фізкультурна-аздараўленчых і культурна-масавых мерапрыемстваў, комплекс атрымаў у плане складаную форму, набліжаную да круга. Яго архітэктурны аб'ём, што нагадвае ПЛА, расчленены па галоўным фасадзе вестыбюльнай групай, выкананай у

металаканструкцыях з вітражным шкленнем. Аснову канструкцыйнага вырашэння склаў металічны каркас, утвораны калонамі і страпільнымі фермамі [7]. Дзякуючы гэтым прыёмам з'явілася магчымасць панарамнага ўспрымання навакольнага асяроддзя.

Найбольш маштабным збудаваннем сучаснай Беларусі стаў спартыўны комплекс «Мінск-арэна» (арх. А. Нічкасаў, В. Куцко, У. Будаеў, А. Шабалін, А. Ніціеўскі, В. Нікіцін, 2006 – 2009 гг.). У аснову мастацкага вобраза аб'екта была пакладзена стылізаваная форма шайбы, якая сімвалізуе зімовыя віды спорту. Ідэя выкарыстання формы круга ў стварэнні аб'ёмна-прасторавай кампазіцыі «Мінск-арэны» не была новай: у спартыўных збудаваннях канца 1990 – 2000-х гадоў кругавы матыў меў месца ў вылучэнні цэнтральных аб'ёмаў (Палац спорту ў Віцебску, фізкультурна-аздараўленчы комплекс у Жлобіне), часам ужываўся як асноўная форма збудавання (комплекс «Бабруйск-арэна»). Але ідэальная форма круга як аснова архітэктурна-мастацкага вырашэння спартыўнага збудавання была ўвасоблена тут упершыню. Сімвалізацыя вобраза хакейнай шайбы атрымала выражэнне не толькі сродкамі формы, але і за кошт сістэмы аздаблення фасада, вытрыманай у блакітна-серабрыстых танах, з рытмічнай перабіўкай цалкам зашклёных участкаў і вузкіх стужачных вокнаў. Камбінаванне разнастайных тэхналогій, што ўключаюць канструкцыі з маналітнага бетону, вантавую сістэму даху, металаканструкцыі ў выкананні дэталей, дазволілі ажыццявіць мастацкую задуму.

У мастацкіх вобразах сучасных спартыўных збудаванняў Беларусі ўвасобілася тэндэнцыя да выяўлення іх утылітарнага прызначэння, што атрымала выражэнне праз канструкцыйную логіку і сімвалізацыю архітэктурных форм. Сродкамі мастацкай мовы архітэктурны ўспартыўных збудаванняў рэспублікі канца 1990 – пачатку 2010-х гадоў падкрэсліваецца функцыянальнае ранжыраванне эксплуатаваных аб'ектаў, рэпрэзентуюцца вобразы-сімвалы, адпаведныя характару збудавання і месцу яго размяшчэння, адлюстроўваецца ідэя «адзінай прасторы», што рэалізуецца шляхам гарманізацыі архітэктурнага і прыроднага асяроддзя.

ЛІТАРАТУРА

1. Ледовая арена Гродно // Архитектура и строительство. – 2000. – № 4. – С. 20 – 21.
2. Аускерн, Л. Айсберг под крышей / Л. Аускерн // Архитектура и строительство. – 2000. – № 4. – С. 14 – 18.
3. Архитектурная новинка на берегу Сожа // Архитектура и строительство. – 2000. – № 4. – С. 22 – 23.

4. Рондель, В. Ледниковый период в Солигорске / В. Рондель, В. Миронов, Д. Новосёлов // Архитектура и строительство. – 2008. – № 12. – С. 16 – 27.
5. Русак, Г. Каток, танцпол и променад по крышам / Г. Русак // Архитектура и строительство. – 2008. – № 9. – С. 60 – 62.
6. Мартинович, В. Ледовый дворец в Барановичах / В. Мартинович // Архитектура и строительство. – 2010. – № 3. – С. 12 – 16.
7. Мартинович, В. Нашего полку прибыло: бобруйский плацдарм для грядущих побед / В. Мартинович // Архитектура и строительство [Электронный ресурс]. – 2008. – 1 июля. – Режим доступа: <http://www.ais.by/story/1473>. – Дата доступа: 22.12.2012.
8. Головки, Л. Полоцк-Арена: на всех парусах / Л. Головки // Архитектура и строительство. – 2010. – № 5. – С. 12 – 14.
9. Мартинович, В. Просто арена? Нет! Культурно-развлекательный спортивный комплекс / В. Мартинович // Архитектура и строительство. – 2010. – № 5. – С. 16 – 22.
10. Мартинович, В. Изящество линий, геометрия функций, эстетика образа / В. Мартинович // Архитектура и строительство. – 2011. – № 2. – С. 116 – 119.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящена раскрытию специфики художественных образов спортивных сооружений Беларуси конца 1990 – начала 2010-х годов. На примере масштабных объектов выявляются общие тенденции и вариативные элементы трансформации художественных образов спортивных сооружений. Делается вывод о том, что средствами архитектурного языка подчёркивается функциональное ранжирование эксплуатируемых объектов, репрезентируются образы-символы, соответствующие характеру сооружения и месту его расположения, выражается идея «единого пространства», реализуемая путём гармонизации архитектурной и природной среды.

SUMMARY

Article is devoted to the specifics of artistic images of sports facilities in Belarus late 1990s – early 2010s. On the example of large-scale facilities to identify common trends and divergent elements of the transformation of artistic images of sports facilities. The conclusion is that the means of artistic language of architecture emphasizes the functional areas ranging operated facilities, representing the symbolic images that correspond to the nature of construction and place of accommodation, expressed idea «common space», implemented by harmonizing the built and natural environment.